

המשנה, ויוסף נקרא צדיק, וְלוֹ רְאוּי לְהִיּוֹת רוֹכֵב עַל מַרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ, לְקַדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן שִׁיחָה כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.

בא ראה. ויקראו לפניו אברך, מה זה אברך? הקשר שנקשרים השמש עם הלבנה, והכל כוונתם כנגד המקום הזה. ונתון אותו על כל העולם, וכלם מודים אליו, משום זה הכל הוא בסוד עליון.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא עשה את מלכות הארץ פעין מלכות הרקיע, והכל זה כמו זה. וכל מה שנעשה בארץ, עומד לפני הקדוש ברוך הוא בראשונה.

בא ראה, המלכות הקדושה לא קבלה מלכות שלמה עד שהתחברה עם האבות, משום שהקדוש ברוך הוא עשה אותה המלכות העליונה שתאיר מסוד האבות.

ובשיוסף הצדיק ירד למצרים בראשונה, הוא משך אחר כך עמו את השכינה, שהרי אין שכינה הולכת אלא אחר הצדיק, ומשום כך נמשך יוסף למצרים בראשונה, ונטל את כל עשר העולם בראוי, ואחר כך ירדה שכינה למצרים וכל השבטים עמה.

ומשום כך יוסף, ששמר את הברית, זכה להתעטר במקומו, וזכה למלכות שלמעלה ולמלכות שלמטה. ועל כן, כל מי ששומר ברית הקדש כאלו קיים כל התורה הקדושה פלה, שהרי הברית שקולה ככל התורה.

וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו וגו'. רבי חזי'א פתח ואמר, (וכריה יב) משא

רתיבא תתאה איהי מרפכת המשנה, ויוסף צדיק אקרי, וליה אתחזי למהוי רכיב על מרפכת המשנה אשר לו, לקדשא בריך הוא. וכלא איהו ברזא עלאה, למהוי כגוונא דלעילא.

תא חזי, ויקראו לפניו אברך, מאי אברך. קשירו דאתקשר שמשא בסיהרא, וכלא כרעין לקבל אתר דא. ונתון אותו על כל עלמא, וכלהו אודן לגביה, (דף קצו ע"א) ובגין דא כלא ברזא עלאה איהו.

תא חזי, קדשא בריך הוא עבד מלכותא דארעא, פעין מלכותא דרקיעא, וכלא דא כגוונא דא. וכל מה דאתעביד בארעא קיימא קמי קדשא בריך הוא בקדמיתא.

תא חזי, מלכותא קדישא, לא קביל מלכותא שלימתא, עד דאתחבר באבהן. בגין דקודשא בריך הוא עבד לה למלכו עלאה, לאתנהרא מרזא דאבהן.

וכד יוסף הצדיק נחת למצרים בקדמיתא, איהו משיך לה לשכינתא לבתר עמיה, דהא שכינתא לא אזלא אלא בתרא דצדיק. ובגין כך אתמשך יוסף למצרים בקדמיתא, ונטיל כל עותרא דעלמא כדקא יאות, ולבתר נחתת שכינתא למצרים, וכלהו שבטין בהדה.

ובגניי כך, יוסף דנטר ליה לברית, זכה לאתעטרא באתריה, וזכה למלכותא דלעילא, ולמלכותא דלתתא. ועל דא כל מאן דנטר ברית קדישא, פאילו קיים אורייתא קדישא כולה, דהא ברית שקיל ככל אורייתא:

וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו וגו'. רבי חזי'א פתח ואמר, (וכריה

דבר ה' על ישראל נאם ה' נטה
שמים ויסד ארץ ויצר רוח אדם
בקרבו. בפסוק הזה יש
להתבונן. משא דבר ה'. בכל
המקומות האלה שאמר משא,
למה משא? אלא בכל מקום
שהוא על הדין של שאר העמים
ואמר משא - זה לטוב. בכל
מקום שהוא על ישראל ואמר
משא - זה לרע.

בכר מקום שהוא על הדין של
שאר העמים לטוב, משום
שמשא הוא מעמסה, כפיכול זו
מעמסה על הקדוש ברוך הוא
השלום של העמים עובדי
פוכבים ומזלות, וכשנגזר הדין
עליהם, עוברת ממנו המעמסה
הזו שהוא סובל עליהם. בכל
מקום שנגזר דין על ישראל
ואמר משא, כפיכול מעמסה
היא על הקדוש ברוך הוא,
ומשום כך משא מהצד הזה
ומהצד הזה, זה משא.

בין שאמר נטה שמים ויסד
ארץ, למה צריך ויצר רוח אדם
בקרבו? וכי לא היינו יודעים
שהוא יצר רוח אדם? אלא
להראות דרגה ידועה, שכל
הרוחות והנשמות של העולם
עומדות באותה הדרגה.

רבי שמעון אמר, הפסוק הזה
קשה. אם אמר ויצר רוח אדם
ולא יותר - יפה. אבל מה זה
בקרבו? אלא זה סוד בשני
צדדים, שהרי מהנהר הוא
ששופע ויוצא, משם יוצאות
ופורחות כל הנשמות ומתפנסות
למקום אחד, ואותה הדרגה היא
יצר רוח אדם בקרבו. וזה כמו
אשה שמתעברת מן הזכר, ואותו
הגלד מצירת לה במעיה, עד
שהכל מצטיר בצויר משלם
במעיה. כך ויצר רוח אדם
בקרבו, בקרבו זה עומד, עד
שנברא האדם בעולם ונותן לו.

יב) משא דבר יי על ישראל נאם יי נטה
שמים ויסד ארץ ויצר רוח אדם בקרבו.
האי קרא אית לאסתפלא ביה. משא דבר יי,
בכל הני אתר דקאמר משא, משא אמאי.
אלא, בכל אתר דאיהו על דינא דשאר עמין
ואמר משא, לטב. בכל אתר דאיהו על
ישראל ואמר משא, לביש.

בכר אתר דאיהו על דינא דשאר עמין,
לטב. בגין דמשא מטולא איהו.
כפיכול מטולא איהו עליה דקדשא בריך
הוא, שלום דעמין עובדי כוכבים ומזלות.
וכד אתגזר דינא עלייהו מעבר מניה ההוא
מטולא דאיהו סביל עלייהו. בכל אתר דדינא
אתגזר עלייהו דישאל, ואמר משא, כפיכול
מטולא איהו עליה דקדשא בריך הוא. ובגין
כך משא מהאי גיסא, ומהאי גיסא, מטולא
איהו.

בין דאמר נטה שמים ויסד ארץ, אמאי
אצטרף ויצר רוח אדם בקרבו. וכי לא
הוינא ידעי דאיהו יוצר רוח אדם. אלא
לאחזאה דרגא ידיעא, דכל רוחין ונשמתין
דעלמא, בההוא דרגא קיימין.

רבי שמעון אמר, האי קרא קשיא, אי אמר
ויוצר רוח אדם ולא יתיר יאות, אבל
בקרבו מהו. אלא רזא איהו בתרין סטרין,
דהא מההוא נהר דנגיד ונפיק, מתמן נפקי
ופרחי נשמתין פלהו, ואתפנישו באתר חד.
וההוא דרגא איהו יוצר רוח אדם בקרבו.
והאי כאתתא דאתעפרא מן דכורא, ויהוה
ולדא צרת לה במעיה. עד דאצטייר פלא
בציורא שלימו במעיה. כך ויצר רוח אדם
בקרבו, בקרבו קיימא. עד דאתברי בר נש
בעלמא ויהיב ליה.